

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4334/23
16.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ивана Илића и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Илић, адвокат из Смедерева, ул. Вука Караџића бр. 9/17, против тужене Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде са седиштем у Београду у ул. Немањина бр. 22-26, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Пожаревцу, са седиштем у Пожаревцу у ул. Јована Шербановића бр. 4, ради утврђења, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П. 1176/19 од 18.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 16.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П. 1176/19 од 18.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за досуђење трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П. 1176/19 од 18.01.2023. године ставом првим изреке утврђено је да је тужилац по основу одржаја, а по претходно извршеној продаји, односно куповини и наслеђем, постао власник 2/3 катастарске парцеле број ..., КО ..., њиве треће класе, површине 1.07,53 ара, а што је тужена дужна да призна и трпи да тужилац ово своје право упише у јавне књиге на основу пресуде, а по њеној правоснажности. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 83.800,00 динара, са затезном каматом на наведени износ почев од дана наступања услова за извршење пресуде па до коначне исплате.

Тужена је благовременом жалбом побијала наведену пресуду из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Апелациони суд је, испитујући правилност ожалбене пресуде сходно одредби чл.

386 ЗПП, оценио да је жалба тужене неоснована.

Првостепени суд у спроведеном поступку при доношењу побијане пресуде није учинио битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом чл. 374 ст. 2 тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд, као другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у државини катастарске парцеле ..., КО ..., њиве треће класе, површине 1.07,53 ха, коју заједно са својим правним претходницима обрађује још од 1970. године. Наведена катастарска парцела уписана је у лист непокретности ..., КО ..., као власништво Републике Србије са уделом 1/1, док је као корисник исте уписано Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд.

Према извештају катастра од 27.02.2020. године утврђено је да је приликом оснивања земљишних књига 1932. године на катастарској парцели ..., површине 137,20 ари, у земљишно-књижном улошку број ..., КО ..., укњижено право власништва у корист ББ и ВВ, обојице из ..., са по 1/2 дела. На основу извршног решења о конфискацији Среског суда у Смедереву И. 199/50 од 11.04.1950. године и решења И. 141/50 од 11.04.1950. године отписана је катастарска парцела ..., КО ..., из ЗК.УЛ. ... и уписана у ЗК.УЛ. ..., КО ..., у корист Општенародне имовине. На основу решења Дн. 576/65 парцела ..., КО ..., препарцелисана је и настала је новоформирана катастарска парцела ..., КО ..., површине 107,53 ари. На основу извршног решења СО у Малој Крсни број 3493/1 од 24.12.1966. године отписана је катастарска парцела ..., КО ..., из ЗК.УЛ. ... и уписана у ЗК.УЛ. ... у корист Општенародне имовине, а као орган коришћења означена је земљорадничка задруга "...” из У катастру земљишта наведена катастарска парцела број ..., КО ..., површине 107,53 ари је, у поседовном листу број ..., била уписана у корист ГГ, име мужа ДД из ..., као приватна својина. Из Уговора о купопродаји закљученог дана 13.07.1970. године утврђено је да је исти закључен између ЂЂ и ЕЕ, као продаваца са једне стране и ЖЖ, оца овде тужиоца, као купца са друге стране, чији је предмет катастарска парцела ..., КО ..., са обимом удела од 2/3 дела. Решењем Општинског суда у Смедереву О. 695/2001 од 17.09.2001. године, расправљена је заоставштина иза пок. ЗЗ, бив. Из ..., преминулог 15.02.1998. године и пок. ЖЖ, бив. Из ..., преминулог дана 11.09.1998. године и за наследника на њиховој имовини оглашен је АА, овде тужилац, унук оставиоца пок. ЗЗ, а син оставиоца пок. ЖЖ. Наведеним оставинским решењем није обухваћена предметна парцела, јер је иста уписана као власништво овде тужене.

Током поступка је утврђено да тужилац и његови правни претходници несметано обрађују предметну катастарску парцелу дуже од 30 година, да их нико никада није правно или фактички узнемиравао у мирној државини исте, што је потврђено исказима саслушаних сведока ИИ и ЈЈ, датим у овом поступку, а којим исказима тужена није приговарала.

Првостепени суд је закључио да су тужиочеви правни претходници у несметаној и непрекидној државини спорне катастарске парцеле од 1970. године, док са друге стране током поступка нису постојале околности које би довеле у сумњу законску претпоставку о савесности тужиоца као држаоца предметне катастарске парцеле. Како се правила о одржају примењују на све својинске облике почев од августа месеца 1996. године сходно Закону о основама својинскоправних односа ("Службени лист СРЈ" бр.

29/96), а предметна тужба је поднета дана 12.06.2019. године, то је првостепени суд утврдио да је тужилац стекао право сувојине на предметној непокретности у обиму од 2/3 у смислу одредбе чл. 28 ст. 4 и чл. 72 Закона о основама својинско правних односа.

Овакву одлуку првостепеног суда у свему као правилну и на закону засновану прихвата и Апелациони суд, као другостепени суд, а њена правилност наводима жалбе тужене није доведена у сумњу.

Пољопривредна радна организација је по одредбама из чл. 5, чл. 9 и чл. 18 Закона о промету земљишта и зграда (“Службени лист ФНРЈ” 26/54...15/65) са грађанима могла да закључује уговоре о размени и продаји пољопривредног земљишта и оваквим прометом земљиште је могао да мења својински режим, па је грађанин на размењеном или купљеном земљишту од пољопривредне радне организације могао да стекне својину, а услов за пуноважност промета је била да се уговор закључи у писменој форми. Државина заснована на правном послу подобном за стицање својине се по законској претпоставци из чл. 72 ст. 3 Закона о основама својинскоправних односа сматра савесном, све док се супротно не докаже, а терет доказивања пада на књижног власника. Савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче својину кад протекне време потребно за одржај, а наступањем услова за одржај право укњиженог власника престаје. Својина се одржајем не стиче уписом, већ на основу самог закона у тренутку када се испуне законом прописани услови, па се држалац не може сматрати несавесним само због тога што је увидом у јавну књигу могао да сазна да је други укњижен као власник.

Неосновани су наводи жалбе тужене којима се указује да уговор о купопродаји из 1970. године не производи правно дејство имајући у виду да исти нема утицаја на стицање права својине одржајем. Одржајем се својина не стиче деривативно и не изводи се из права претходника, већ оригинарно, па није битно да ли је правни претходник имао право којим је располагао, већ је битно да се државина стекне правним послом подобним за пренос својине, да је држалац ствар држао као своју незнајући да није постао власник и да власник у времену потребном за одржај није вршио своје право. Тужена током првостепеног поступка није оспоравала располагање пољопривредним добром још од пре преко 50 година, нити је тврдила или доказала да је против тужиоца и његових правних претходника подносила тужбе за враћање земљишта, као ни да је државина прибављена силом преваром или злоупотребом поверења, а због чега су неосновани наводи да су тужилац и његови претходници били несавесни држаоци.

Супротно наводима жалбе тужене у првостепеном поступку је несумњиво утврђено да су тужилац и његови правни претходници у непрекидној и савесној државини спорне парцеле преко 20 година пошто се у време потребно за одржај према одредби чл. 30 ст. 2 Закона о основама својинскоправних односа урачунава и време за које правни претходник тужиоца држи непокретност као савестан држалац. Савестан је онај држалац који оправдано верује да је власник и држи непокретност у уверењу да је он власник те непокретности без обзира што је непокретност уписана у земљишњим и јавним књигама на друго лице, а несметана државина у трајању од преко 20 година доказује оправданост таквог уверења. Институт одржаја се заснива и на идеји невршења права својине од стране власника. Околност што је у јавној књизи као носилац права својине предметне катастарске парцеле уписана држава Република Србија не утиче на савесност државине тужиоца који користи парцелу тако што је

обрађује и убира плодове, као што су то претходно радили његов деда ЗЗ и његов отац ЖЖ.

Тужиочев правни претходници су уговором од 13.07.1970. године купили 2/3 идеалних делова од катастарске парцеле ..., КО ..., и уговор је извршен јер су продавци предали у државину тај удео, те стога тужилац с обзиром да држи реални део парцеле има основа да тражи утврђење својине одржајем уз обавезу тужене да трпи промену уписа. Затев није у супротности са одредбама из чл. 13 и чл. 14 Закона о основама својинскоправних односима. Тужилац је током поступка доказао да је дугогодишњом савесном државином до доношења побијане пресуде испунио све услове за стицање својине одржајем из чл. 28 ст. 4 Закона о основама својинскоправних односа, па су супротни наводи жалбе тужене неосновани.

Решење о парничним трошковима је донето правилном применом одредби чл. 153 ст. 1 и чл. 154 ЗПП.

Апелациони суд је, одлучујући о жалби тужене, уочио да је приликом израде првостепене пресуде дошло до грешке у писању у првом ставу изреке у коме је погрешно означена површине предметне парцеле од 1.07,53 ара уместо од 1.07,53 хектара, али је оценио да то није од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, јер се наведена грешка може исправити у свако доба у смислу одредбе чл. 362 ЗПП, па ће стога првостепени суд, пре достављања другостепене одлуке странкама, у складу са наведеним чланом исправити првостепену пресуду и примерак решења о исправци доставити странкама уз другостепену одлуку.

Из изнетих разлога, применом одредбе чл. 390 и чл. 401 тач. 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Тужена није успела у жалбеном поступку, па је њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен као неоснован и одлучено као у решењу садржаном у ставу другом изреке ове пресуде применом одредбе чл. 165 ст. 1 ЗПП.

**Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић